

N:o 22.

Ank. till Riksd. Kansli den 4 Febr. 1874, kl. 3 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen om beviljande af anslag för anläggning af väg mellan Junosuando by inom Pajala socken och Wittangi kyrkoby inom Jukkasjärvi lappmark af Norrbottens län; Gifven Stockholms Slott den 23 Januari 1874.

Enligt förordnande af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Norrbottens län har Löjtnanten vid Väg- och Vattenbyggnads-korpsen J. F. Cornell verkställt undersökningar och den 26 Maj 1869 afgifvit betänkande, karta och kostnadsförslag rörande anläggning af en väg, som skulle sträcka sig från Junosuando by inom Pajala socken nordvest uppåt, förbi Junosuando masugnsby och Merasjärvi by fram till Wittangi kyrkoby inom Jukkasjärvi lappmark. Berörda kostnadsförslag upptager för väganläggningen från Junosuando till gränsen emot Jukkasjärvi lappmark .....

.....	17,550: —
derifrån till Junosuando masugnsby	890: —
derifrån till Merasjärvi by	9,900: — och
derifrån fram till Wittangi kyrkoby	21,100: —

eller tillsammans 49,440: — R:dr

för hela väganläggningen, hvilken i längd uppgår till 5 mil 2,592 fot.

Sedan undersökning rörande den sålunda ifrågasatta väganläggningen i föreskrifven ordning hållits inför såväl Pajala som Jukkasjärvi Häradsrätter, samt nämnda Häradsrätter hvar för sig afgifvit utlåtande, har Kongl. Maj:t bemälda Befallningshafvande genom utslag den 8 Juni 1870, hvilket numera vunnit laga kraft, ålagt Pajala och Jukkasjärvi

sockenbor att i enlighet med förutnämnda, af Löjtnanten Cornell upprättade plan och kostnadsförslag samt mot det bidrag, som kunde af allmänna medel erhållas, hvar inom sitt härads område, bygga och framgent underhålla ifrågavarande väg.

Med erinran härom hafva, uti en af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande insänd, till Kongl. Maj:t ställd underdånig skrifvelse den 1 sistlidne September, Jukkasjärvi socknemän, genom befullmäktigadt ombud, Kronolänsmannen J. Gustafsson, i underdånighet anhållit, att, enär åstadkommandet af ifrågavarande väg utgjorde snart sagdt en lifsfråga för Jukkasjärvi kommun, hvilken endast derigenom kunde komma i någon förbindelse med den nedre bygden, samt hvarken bemålde socknemän eller Pajala socknemän mäktade utan statsbidrag fullgöra den enligt förberörda utslag åliggande vägbyggnadsskyldighet, statsbidrag för väganläggningen måtte i nåder beviljas till hela det beräknade kostnadsbeloppet eller 49,440 Riksdaler.

Uti det underdåniga memorial, hvarmed Kongl. Maj:ts Befallningshafvande insändt denna skrifvelse, anföres hufvudsakligen:

att tid efter annan väg blifvit med bidrag af allmänna medel bruten från Haparanda norrut inom Torne elfdal, så att väg nu finnes färdigbygd till Junosuando by i Pajala socken, omkring 5 mil i nordvest från Pajala kyrka och 22 mil från kusten;

att det behof hos befolkningen, som allt efter densammas tillväxt och odlingens framskridande gjorde sig mer och mer kämbart, att genom förbättrade kommunikationsmedel sättas i förbindelse med sydligare bygder och hafvet, genom sist omförmälda väganläggning blifvit för den mest befolkade delen af Pajala socken fylldt, men att Jukkasjärvi socken med en befolkning, enligt 1872 års mantalslängd, af 1,189 bofaste och 614 nomadiserande inbyggare ännu saknade en under alla tider af året användbar utfartsväg, hvilket förhållande menligt inverkade på befolkningens framåtskridande såväl i materielt som i sedligt hänseende;

att samfärdseln mellan Jukkasjärvi och det nedra landet visserligen under vintertiden kunde någorlunda obehindradt ega rum, men att, då sommarkommunikationsleden utgjordes af Torne elf, hvilken emellan Wittangi och Junosuando hade tre större forssar med en sammanlagd fallhöjd af 124 fot, det vare uppenbart att, oafsedt de med elffärden förenade faror, tunga varor icke kunde till någon nämnvärd mängd forslas uppför elfven från det nedra landet, och att det lilla, som på sådant sätt framforslades, blefve oskäligt dyrt, samt att under vår och höst, stundom för en tid af två månader, ingen annan samfärdsel vore möjlig än den, som skedde till fots eller på skidor:

att derföre Kongl. Maj:ts Befallningshafvande redan år 1868 förordnat Löjtnanten Cornell att efter föregående undersökningar utstaka lämpligaste sträckningen för ny väg emellan Junosuando och Wittangi;

att af ofvanomförmälda plan och kostnadsförslag inhemtades, att vägen, uppgående inom Pajala härad till 1 mil 26,912 fot i längd med en beräknad anläggningskostnad af 17,550 R:dr, och inom Jukkasjärvi härad till .3 mil 11,680 fot i längd med anläggningskostnad af 31,890 R:dr, skulle, med en längd af sammanlagdt 5 mil 2,592 fot, kräfva en anläggningskostnad af 49,440 R:dr och komma att beröra två byar, Junosuando masugnsby och Merasjärvi by med flere åbor, äfvensom, om ock sparsamt, odlingslägenheter;

att emellertid, efter det nyssberörda kostnadsförslag, som upptoge mandsagsverken till 1 R:dr 50 öre, och hästdagsverken till 2 R:dr 75 öre, år 1869 upprättades, dagsverksprisen i orten och icke minst i Torne-dalen årligen så stegrats, att de vid 1873 års markegångssättning i länet bestämts till 2 R:dr 75 öre för de förra och 5 R:dr för de senare, till hvilka pris man likväl under samma års sommar haft svårt finna arbetskraft;

att vid sådant förhållande — och då härtill komme, dels att, enär begynnelsepunkten för vägbyggnaden låge 22 mil från kusten, den materiel, som för arbetet erfordrades, måste från aflägsna trakter anskaffas, och den proviant, som måste tillhandahållas arbetsmanskaper, genom lång och svår transport blefve dyr; dels att, på det arbetet måtte kunna afsyningsgildt utföras, det blefve nödvändigt för kommunerna att antaga pålitliga, i vägbyggande erfarne personer, hvilka för närvarande vore dyrlegda, dels ock att erfarenheten från de många vägbyggnadsarbeten, som under de senare åren utförts inom länet, ådagalagt, att intet dylikt kunnat verkställas för mindre summa än den i kostnadsförslagen beräknade, fastän dessa arbeten pågått under tider, då arbetslönerna varit låga — den af Cornell beräknade kostnadssumma för nu ifrågasvarande väganläggning icke för närvarande kunde anses utgöra mera, men väl mindre, än två tredjedelar af den summa, arbetet vid utförandet skulle medtaga; samt

att Kongl. Maj:ts Befallningshafvande vidare ansåge sig böra meddela att, ehuru Pajala socknemän uppgifvit, det de icke kunde påräkna någon nytta af väganläggningen, sådan dock skulle komma dem till del derigenom, att väganläggningen underlättade den förbindelse med Norge, som redan nu vintertiden egde rum ifrån Wittangi öfver Jukkasjärvi, Kurravaara by och norra sidan af Torne träsk till Altevand i Norge,

omkring hvilken sjö finnes bofast befolkning och från hvars yttre ända väg vore anlagd utefter Bardo- och Maals-elfvarne till hafvet.

På grund häraf och då, såvidt Kongl. Maj:ts Befallningshafvande kunnat inhemta, statsbidrag hittills beviljats för väganläggningar inom lappmarkerna till trefjedjedelar och för väganläggningar i nedre landet till tvåttredjedelar af beräknade kostnadsbeloppet, anhölle Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, att Kongl. Maj:t måtte till näst sammanträdande Riksdag aflåta nådig Proposition om beviljande af ett statsanslag till belopp af 49,440 R:dr, för väganläggning enligt Löjtnant Cornells förslag emellan Junosuando i Pajala och Wittangi i Jukkasjärvi socken.

Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader har, uti häröfver den 3 innevarande månad afgifvet underdånigt utlåtande, vitsordat, att kostnadsförslaget, vid jemförelse mellan de år 1869 och för närvarande gällande arbetspris, kunde anses omkring 25 procent för lågt, derest väganläggningen skulle med vederbörlig omsorg och noggrannhet utföras, samt i öfrigt, utan att framställa någon anmärkning mot den upprättade arbetsplanen, hemställt, huruvida icke, med afseende å arbetslönernas nuvarande stegring, arbetets utförande borde anstå, till dess vid inträffande missväxt eller nödår derigenom kunde beredas tillfälle till arbetsförtjenst åt en nödlidande befolkning.

Af hvad sålunda anfördt och upplyst blifvit framgår otvetydigt, att ifrågavarande väganläggning, om hvars utförande med det bidrag af allmänna medel, som dertill kunde erhållas, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande redan förordnat, är särdeles behöflig, äfvensom att det belopp, som Löjtnanten Cornell år 1869 beräknat skola åtgå för anläggningens utförande, med hänsyn till stegringen i pris å dagsverken, materialier och lifsförnödenheter, icke kan anses motsvara mera än högst trefjedjedelar af den verkliga kostnaden. Denna prisstegring bör så mycket mindre föranleda till uppskof med arbetets utförande, som ovisst är, huruvida någonsin, så länge ifrågavarande ort är i saknad af lämplig kommunikationsled, gynsammare prisförhållanden må komma att inträda, samt, om någon gång missväxt och nöd med deraf följande brist på företagsamhet skulle framkalla sänkning i arbetspriset inom denna ort, vägen då är mera än någonsin behöflig för att kunna bispringa den nödlidande befolkningen. Kongl. Maj:t ville alltså härmedelst föreslå Riksdagen att för anläggning, i anlighet med det af Löjtnanten Cornell uppgjorda förslag, af ny väg emellan Junosuando by i Pajala socken och Wittangi kyrkoby i Jukkasjärvi socken inom Norbottens län bevilja ett anslag utan återbetalningsskyldighet till belopp af Fyratio tusen fyra hundra fyratio R:dr och deraf till utgående under år 1875 anvisa

Aderton tusen fyra hundra fyratio R:dr eller det belopp, som beräknats åtgå för anläggning af vägdelen från Junosuando till gränsen mot Jukkasjärvi lappmark och vidare till Junosuando masugnsby.

De till detta ärende hörande handlingar komma att tillställas vederbörande Utskott, och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Axel Bergström.

*Utdrag af protokollet öfver civil-ärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i Stats-Rådet å Stockholms Slott den 23 Ja-
nuari 1874.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern ADLERCREUTZ,
Hans Excellens Herr Statsministern för utrikes ärendena BJÖRNSTJERNA,
Statsråden BREDBERG,
BERG,
Friherre LEIJONHUFVUD,
WÆRN,
WENNERBERG,
BERGSTRÖM,
Friherre ALSTRÖMER och
WEIDENHJELM.

Derefter anmälde Departementschefen en af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Norrbottens län, uti skrifvelse den 1 September sistlidna år, gjord underdånig framställning i fråga om beviljande af anslag för anläggning af väg mellan Junosuando by inom Pajala socken och Wittangi kyrkoby inom Jukkasjärvi lappmark af Norrbottens län; hvaröfver Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader under den 3 innevarande månad afgifvit infordradt underdånigt utlåtande.

Föredragande Departementschefen yttrade:

»Af hvad utaf vederbörande blifvit i ämnet anfördt och upplyst framgår otvetydigt, att ifrågavarande väganläggning, om hvars utförande med det bidrag af allmänna medel, som dertill kunde erhållas, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande redan förordnat, är särdeles behöflig, äfvensom att det belopp, som Löjtnanten Cornell år 1869 beräknat skola åtgå för anläggningens utförande, med hänsyn till stegringen i pris å dagsverken, materialier och lifsförnödenheter, icke kan anses motsvara mera än högst tre fjerdedelar af den verkliga kostnaden. Denna pristegring bör så mycket mindre föranleda till uppskof med arbetets utförande, som ovisst är huruvida någonsin, så länge ifrågavarande ort är i saknad af lämplig kommunikationsled, gynsammare prisförhållanden må komma att inträda, samt, om någon gång missväxt och nöd med deraf följande brist på företagsamhet skulle framkalla sänkning i arbetspriset inom denna ort, vägen då är mera än någonsin behöflig för att kunna bispringa den nödlidande befolkningen.»

»I betraktande häraf får jag i underdånighet hemställa, det Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att för anläggning, i enlighet med det af Löjtnanten Cornell uppgjorda förslag, af ny väg emellan Junosuando by i Pajala socken och Wittangi kyrkoby i Jukkasjärvi socken inom Norrbottens län, bevilja ett anslag utan återbetalningsskyldighet till belopp af Fyrationio tusen fyra hundra fyratio Riksdaler och deraf till utgående under år 1875 anvisa Aderton tusen fyrahundra fyratio Riksdaler, eller det belopp, som beräknats åtgå för anläggning af vägdelen från Junosuando till gränsen mot Jukkasjärvi lappmark och vidare till Junosuando masugnsby.»

Denna af Stats-Rådets öfrige ledamöter biträdda hemställan täcktes Kongl. Maj:t i nåder gilla samt befalldes att, i enlighet med ett af föredragande Departementschefen nu uppläst förslag, nådig Proposition i ämnet af den lydelse, bilagan Litt. C till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo

Axel Hegardt.